

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3808/2021
06.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Гордане Комненић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Петар Хорват, адвокат из ..., против туженог ЈП "Електропривреда Србије", Огранак Ужице, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 588/20 од 20.04.2021. године, у седници одржаној 06.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 588/20 од 20.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 588/20 од 20.04.2021. године и пресуда Основног суда у Пријеполу, Судска јединица Нова Варош П 753/19 од 02.07.2020. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужилаца АА, ББ и ВВ, сви из ..., као потрошача према туженом као трговцу – гарантованом снабдевачу електричном енергијом, којим су тражили да се тужени обавезе да им на име стицања без основа због противзаконите наплате трошкова издавања и слања рачуна и инфо-центра исплати новчани износ од по 5.998,05 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као и њихов захтев за накнаду трошкова парничног поступка са припадајућом законском затезном каматом.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом на име трошкова поступка исплате 29.898,00 динара у року од 8 дана од дана пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Правноснажном пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 588/20 од 20.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пријеполу, Судска јединица Нова Варош П 753/19 од 02.07.2020. године, којом су, ставовима од првог до трећег изреке, усвојени тужбени захтеви тужилаца, као потрошача према туженом, као трговцу – гарантованом снабдевачу електричном енергијом, а тужени обавезан да им на име стицања без основа због противзаконите

наплате трошкова издавања и слања рачуна и инфо-центра исплати новчани износ од по 5.998,05 динара, са каматом од пресуђења до исплате, као и трошкове поступка од 63.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. ЗПП, са предлогом да се ревизија сматра изузетно дозвољеном због потребе усаглашавања судске праксе, а ради разматрања правних питања у интересу равноправности грађана.

Тужиоци су дали одговор на ревизију са предлогом да се ревизија одбаци као недозвољена, јер не постоји потреба за усаглашавањем судске праксе, захтевајући трошкове састава одговора на ревизију.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20), јер постоји потреба за уједначавањем судске праксе, у односу на предмет тражене судске заштите и разлоге због којих су нижестепени судови усвојили тужбени захтев тужилаца, као и наводе ревизије тужене. Стога је Врховни касациони суд прихватио да одлучује о ревизији тужене као изузетно дозвољеној и одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци имају заснован претплатнички однос са туженим, као потрошачи електричне енергије из категорије домаћинства, за непокретности које се налазе у ..., по ком основу им је тужени редовно испостављао рачуне у оквиру којих је поред утрошене електричне енергије и осталих накнада, тарифирао и тзв. "трошак гарантованог снабдевача" у износу од 132,76 динара. Тужиоци у овој парници захтевају од туженог да им на име стицања без основа због противзаконите наплате трошкова издавања и слања рачуна и инфо-центра исплати по 5.998,05 динара, за период од 21.09.2014. године као дана почетка примене Закона о заштити потрошача, па до 20.03.2018. године, као дана подношења појединачних тужби. Спорно је међу парничним странкама право и основ туженог да од тужилаца наплаћује трошкове гарантованог снабдевача, кроз које трошкове је наплаћивао и трошкове издавања и слања рачуна и инфо-центра. Тужени није оспорио да је те трошкове наплаћивао, али тврди да је то радио у складу са Законом о енергетици, а да је трошак гарантованог снабдевача саставни део цене електричне енергије по методологији за одређивање цена електричне енергије за гарантовано снабдевање.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови закључују да тужиоци основано потражују досуђене износе на име стицања без основа за тражени период, јер им је тужени у оквиру издатог рачуна, поред утрошене електричне енергије и осталих накнада, тарифирао и тзв. "трошак гарантованог снабдевача" у коме су садржани трошкови издавања, слања рачуна и инфо-центра, а које је био дужан да

бесплатно обезбеди потрошачу, у смислу члана 195. став 1. тачка 8. Закона о енергетици и члана 12. став 1. Закона о заштити потрошача.

Основано се ревизијом тужене указује да је правно становиште нижестепених судова засновано на погрешној примени материјалног права.

Наиме, питање утврђивања јединствене цене електричне енергије, почев од надлежности органа или тела која о томе одлучују, поступак, начин обрачуна, тарифе и друго, па све до њене наплате на основу издатог рачуна кориснику, регулисано је законом и подзаконским актима из области енергетике.

Према одредбама Закона о енергетици ("Службени гласник РС" бр. 145/2014, 95/18 - др.закон и 40/2021), гарантовано снабдевање је јавна услуга којом се осигурава право домаћинства и малих купаца на снабдевање електричном енергијом, прописаних карактеристика на територији Републике Србије по разумним, јасно упоредивим, транспарентним и недискриминаторним ценама, а купац из категорије домаћинства је крајњи купац који купује електричну енергију или природни гас за потрошњу свог домаћинства и за заједничку потрошњу домаћинства, искључујући обављање комерцијалних или професионалних делатности (члан 2. став 1. тачка 11. и 33.). Агенција за енергетику Републике Србије, је једино регулаторно тело за област енергетике основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених овим законом, самосталан је правни субјект и независно од органа извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних органа и организација, правних и физичких лица, која се баве енергетским делатностима, независно доноси одлуке, самостално располаже финансијским средствима одобреним финансијским планом и обезбеђује стручне капацитете неопходне за обављање законом утврђених послова (члан 38. став 1. и 2.); доноси методологије, између осталог и за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање у складу са овим законом (члан 50. став 1. тачка 5); да су цене енергије, енергената и услуга које пружају енергетски субјекти у обављању енергетске делатности слободне, осим уколико је другачије уређено овим законом, те да поред таксативно наведених, могу бити регулисане и цене електричне енергије за гарантовано снабдевање (члан 88. став 1. и 3.); да се регулисане цене из претходне законске одредбе одређују на основу методологије које доноси Агенција (члан 90. став 1.).

Одлуком о регулисаној цени електричне енергије за снабдевање домаћинстава и малих купаца на територији Републике Србије, донетом уз сагласност Агенције за енергетику Републике Србије, утврђена је регулисана цена електричне енергије за снабдевање домаћинстава и малих купаца на територији РС, а која садржи и елеменат „трошак јавног снабдевача“. Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање доноси Агенција у складу са законом. Према одредби члана VII 4 Методологије за одређивање цене електричне енергије за јавно снабдевање, прописано је да се за тарифни елеменат „место испоруке“, утврђује тарифа „трошак гарантованог снабдевача“, а Методологијом није одређено шта обухвата тај трошак, већ само износ који се наплаћује у истом месечном износу за свако место испоруке, односно бројило.

Како из наведених материјално-правних одредби произлази да је "трошак гарантованог снабдевача", саставни део цене електричне енергије утврђене у складу са законом и важећом Методологијом за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, а не трошак који се посебно зарачунава и наплаћује купцу електричне енергије мимо утврђене цене електричне енергије, то су побијане нижестепене пресуде морале бити преиначене, а тужбени захтев тужилаца одбијен.

Туженом, који је успео у поступку по ревизији, на основу чланова 153. став 1, 154, 163. став 2. и 165. став 2. припадају тражени трошкови целог поступка од укупно 29.898,00 динара и то: за састав ревизије од стране адвоката 18.000,00 динара, таксе на ревизију 4.759,00 и одлуку по ревизији 7.139,00, све по важећој АТ и ТТ.

Захтев тужилаца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, одбијен је на основу члана 154. став 1. ЗПП, јер то нису трошкови потребни ради вођења ове парнице.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**